

ligt, men også at der har udviklet sig en almindelig usikkerhed med hensyn til anvendelsen af foranstaltningerne.

Som påvist af samfundsforskningsudvalget består der imidlertid et behov for som foranstaltning over for lovovertrædere at kunne anvise både beskæftigelse og uddannelse. Man finder derfor, at der fortsat bør være adgang hertil efter loven. De nævnte vanskeligheder ved at gennemføre disse foranstaltninger søges til dels afhjulpet ved gennem den foreslåede ændring af kapitel 31 (se nr. 24) at åbne større muligheder for anbringelse af domfældte i anstalter end efter de gældende regler om forvaring. Endvidere tænker man sig ved — som foreslået af samfundsforskningsudvalget — at inddrage en institution som Dansk Forsorgsselskab i foranstaltningsfuldbyrdelsen at kunne skabe mulighed for at registrere, instruere og føre kontrol med personer og institutioner, som må antages at være egnede og villige til at påtage sig tilsyn med, beskæftigelse af og uddannelse af domfældte. Et sådant forsøg på forbedring af fuldbyrdelsesmulighederne vil imidlertid kunne gennemføres ad administrativ vej uden ændring i kriminalloven.

De foreslåede ændringer af bestemmelserne om tvangsarbejde og tvangsuddannelse tager i det væsentlige sigte på gennem en ændret formulering at bringe bestemmelserne på linje med de nye regler i straffelovens § 57, hvorefter der som vilkår i forbindelse med betinget dom kan fastsættes særlige bestemmelser vedrørende domfældtes arbejde, uddannelse m. v.

I denne forbindelse har man fundet det naturligt at gå bort fra udtrykkene „tvangsarbejde“ og „tvangsuddannelse“, som ikke mindst på baggrund af den kriminalpolitiske udvikling, som siden kriminallovens gennemførelse er sket i det øvrige rige, og som har sat sine spor i straffelovændringerne, må anses for mindre heldige, fordi de til en vis grad leder tanken hen på ældre tiders inhumane straffemetoder.

Til § 102.

Der kræves efter forslaget ikke bestemte betingelser opfyldt for, at retten kan fastsætte bestemmelser vedrørende domfældtes arbejde, men det forekommer naturligt til vejledning for domstolene at fremhæve, at reglen navnlig tænkes anvendt, når forbrydelsen må betragtes som udslag af gerningsmandens hang til lediggang og uordnet levevis eller af uvilje mod at ernære sig ved hederligt arbejde.

Til § 103.

Det fremgår af samfundsforskningsudvalgets rapport, at der i forbindelse med vanskelighederne

ved at skaffe arbejdssteder til domfældte fra nogle af de lokale myndigheders side er givet udtryk for, at det vil være en fordel, hvis der blev åbnet mulighed for at dømme personer til at tage arbejde hos private. Under hensyn hertil foreslår man ophævet bestemmelsen om, at arbejde pålagt i medfør af § 102 (tvangsarbejde) skal udføres for stat og kommune. Til gengæld påregner man i forbindelse med den registrering af anbringelsessteder for domfældte, som det er tanken at søge gennemført, at opnå større kontrol med de private hjem og arbejdspladser, som modtager dømte personer.

I den nugældende § 103 er det fastsat, at retten kan træffe bestemmelse om, i hvilket omfang det for tvangsarbejde ydede vederlag skal anvendes til dækning af bøder og erstatning, og det tilkommer i øvrigt påtalemyndigheden at forvalte domfældtes løn i fuldbyrdelsestiden.

Justitsministeriet har henledt opmærksomheden på, at det synes mindre rimeligt, at administration af den dømtes indtægter kun kan anvendes som foranstaltning i forbindelse med bestemmelser om arbejde. Justitsministeriet har derfor foreslået optaget en til borgerlig straffelovs § 57, stk. 1, nr. 6, svarende bestemmelse i kriminallovens kap. 32, hvorefter det som en selvstændig foranstaltning kan pålægges domfældte at efterkomme påtalemyndighedens bestemmelser om indskrænkning i rådigheden over indtægter og formue og om opfyldelse af økonomiske forpligtelser.

En sådan bestemmelse er optaget som § 111 a, stk. 1, i udkastet som nr. 25.

De nugældende regler i § 103, stk. 1, første punktum og stk. 2, er herefter udgået som overflødige. Da man imidlertid finder det af væsentlig betydning, at den, der ved dom pålægges arbejde, såvel som den, der dømmes til uddannelse eller anbringelse i anstalt, tillige undergives økonomisk administration af påtalemyndigheden, har man i forslaget § 111 a, stk. 2, indsat en bestemmelse om, at sådan indskrænkning i domfældtes rådighed over indtægter og formue som regel bør fastsættes ved idømmelse af de i § 85, nr. 5, 6 og 8, omhandlede foranstaltninger.

Til nr. 23.

Bestemmelsen i § 106 antages at hjemle mulighed for anbringelse af sindssyge og åndssvage i anstalter i Danmark, men der har været tvivl om, hvorvidt bestemmelsen afgav hjemmel til anbringelse af personer i psykopatforvaringsanstalt.

Grønlands landsret har imidlertid i et enkelt tilfælde med hjemmel i § 106 dømt en person til anbringelse i psykopatforvaringsanstalt i Danmark. Det udtales i dommen, at der efter rettens skøn